

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการและวิเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า OTOP ในจังหวัดนนทบุรี โดยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ผลิตสินค้า OTOP จำนวน 156 ราย ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมการพัฒนาชุมชนจังหวัดนนทบุรี ทุกตำบลในจังหวัดนนทบุรี จาก 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางบัวทอง อำเภอไทรน้อย อำเภอปากเกร็ด

โดยแบ่งผลิตภัณฑ์ตามข้อกำหนดของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้แบ่งประเภทของผลิตภัณฑ์ไว้ 5 ประเภท ได้แก่ 1) ประเภทอาหาร 2) ประเภทเครื่องดื่ม 3) ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย 4) ประเภทของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก 5) ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ดังตารางที่ 3- 1

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากกลุ่มประชากร ผู้ผลิตสินค้า OTOP จำนวน 156 ราย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970 : 607-610) เนื่องจากลักษณะของประชากรกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP มีความแตกต่างกันในระดับ 1 ดาว ถึง 5 ดาว จึงต้องแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นกลุ่ม ๆ โดยคัดเลือกและแบ่งตามสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งจำแนกตามระดับดาว ดังตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 แสดงสรุปจำนวนประชากรผู้ผลิตสินค้า OTOP ตั้งแต่ระดับ 1 ดาว ถึง 5 ดาว ในแต่ละอำเภอ ในจังหวัดนนทบุรี

ระดับดาว	อ.เมือง	อ.บางกรวย	อ.บางใหญ่	อ.บางบัวทอง	อ.ไทรน้อย	อ.ปากเกร็ด	รวม
5 ดาว	6	1	2	5	-	2	16
4 ดาว	13	6	5	11	1	10	46
3 ดาว	20	5	7	8	5	9	54
2 ดาว	10	-	6	4	2	5	27
1 ดาว	1	1	1	4	1	5	13
รวม	50	13	21	32	9	31	156

ขั้นตอนการสุ่ม จากประชากร 156 ราย สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเทียบอัตราส่วนแล้วจึงจับฉลากให้ได้จำนวนตามที่ต้องการ โดยที่ผู้วิจัยเขียนชื่อผู้ผลิตสินค้า OTOP ลงในสลากแต่ละใบ จากนั้นนำไปสุ่มจนกระทั่งครบแล้วจึงสุ่มได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 ราย ดังตารางที่ 3-2

ตารางที่ 3-2 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระดับดาว	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
5 ดาว	16	12
4 ดาว	46	33
3 ดาว	54	39
2 ดาว	27	20
1 ดาว	13	9
รวม	156	113

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นตอนที่ 1 ใช้แบบสอบถาม ขั้นตอนที่ 2 ใช้การประหลุมกลุ่มย่อย

3.2.1 ขั้นตอนที่ 1 ใช้แบบสอบถาม

3.2.1.1 ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

3.2.1.2 ตอนที่ 2 ด้านทรัพยากรสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

ก) ส่วนที่ 1 ผลผลิตภัณฑ์และความเข้มแข็งของชุมชนลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

ข) ส่วนที่ 2 ความเป็นไปได้ทางการตลาด ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ

ค) ส่วนที่ 3 คุณภาพผลิตภัณฑ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) มีข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ

3.2.1.3 ตอนที่ 3 ด้านการบริหารจัดการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อคำถามจำนวน 28 ข้อ

3.2.1.4 ตอนที่ 4 ด้านสภาพความพร้อม และการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ

ก) ส่วนที่ 1 สภาพความพร้อม ในการดำเนินงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ

ข) ส่วนที่ 2 การส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ

3.2.2 ขั้นตอนดำเนินการประชุมกลุ่มย่อย

การวิเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า OTOP ในจังหวัดนนทบุรี โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มย่อย ด้วยการนำเสนอให้กับผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย สำนักงานพาณิชย์ ผู้ผลิตสินค้า OTOP และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวนผู้ร่วมประชุม 10 ท่าน

3.2.2.1 ขั้นตอนดำเนินการประชุมกลุ่มย่อย มีดังนี้

ก) รวบรวมข้อมูลที่ได้ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม เพื่อกำหนดแนวทางในการตั้งประเด็นคำถามในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารจัดการสินค้า OTOP ในจังหวัดนนทบุรี

ข) ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน 10 ท่าน ในการดำเนินการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาและหาแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตสินค้า OTOP ในจังหวัดนนทบุรี

ค) ในการประชุมกลุ่มมุ่งหาความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ร่วมประชุมในการหาข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ได้คำตอบในประเด็นที่ผู้วิจัยศึกษา

ง) เขียนรายงานการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2

3.2.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 8 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้

- ก) ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
 - ข) ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์เป็นผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นแนวทางนำมาสร้างข้อคำถาม (Item) ของแบบสอบถาม
 - ค) กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 - ง) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่างลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - จ) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบรายละเอียดความถูกต้องสมบูรณ์และครอบคลุมเนื้อหาของข้อคำถามทุกข้อ หลังจากอาจารย์ที่ปรึกษาได้พิจารณาและตรวจสอบพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไข
 - ฉ) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้น พร้อมแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้และประสบการณ์พิจารณาแบบสอบถาม จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา หลังจากนั้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไข
 - ช) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้ผ่านการแก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดสรรจากคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (กอ.นตผ) ในปี 2552 จำนวน 30 ชุด
 - ณ) นำแบบสอบถามฉบับร่างภายหลัง การนำไปทดลองใช้ (Try-Out) มาวิเคราะห์ โดยนำคะแนนที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นตอนที่ 2 ด้านทรัพยากรสภาพแวดล้อมทางธุรกิจหาความตรงเชิงเนื้อหา ส่วนตอนที่ 3 ด้านการบริหารจัดการ และส่วนตอนที่ 4 ด้านสภาพความพร้อม และการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.955
- หลังจากการสร้างเครื่องมือในการวิจัยและปรับปรุงจนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการใช้แบบสอบถามดังกล่าวในการเก็บข้อมูลโดยมีวิธีการรวบรวมและเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน 2553 โดยดำเนินการขอหนังสือจากคณะกรรมการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ ถึงผู้ผลิตสินค้า OTOP จังหวัดนนทบุรี จำนวน 113 ราย ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP พร้อมส่งแบบสอบถามกลับคืนมาโดยทางไปรษณีย์ ใช้ระยะเวลา 2 เดือน และเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 73 ฉบับ อีกทั้งผู้วิจัยได้มีการวางแผนเก็บแบบสอบถามเพิ่มเติม จากผู้ประกอบการที่มาร่วมงาน

แสดงสินค้าโอท็อปซิติ (OTOP City) ณ ศูนย์แสดงสินค้าอิมแพคเมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี ได้จำนวน 40 ฉบับ รวมได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มีจำนวนทั้งสิ้น 113 ฉบับ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าสถิติจากข้อมูลดังนี้

3.4.1 ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 เป็นข้อมูลแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ใช้วิธีหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.4.2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 เป็นข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับดังนี้

กำหนดค่าระดับของสภาพการบริหารจัดการสินค้า OTOP และการแปลความหมายข้อมูลจากค่าเฉลี่ย เป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert Scales) และรวิวรรณ (2542) ดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารจัดการมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารจัดการมาก
- 3 หมายถึง การบริหารจัดการปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารจัดการน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารจัดการน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลผลคะแนนค่าเฉลี่ย

- 4.50-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- 3.50-4.49 หมายถึง ระดับมาก
- 2.50-3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง
- 1.50-2.49 หมายถึง ระดับน้อย
- 1.00-1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย โดยผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 นำมาเป็นแนวทางในการเชิญผู้เชี่ยวชาญในการประชุมกลุ่มย่อย แล้วนำเสนอในที่ประชุม หลังจากนั้นได้สรุปผลจากการประชุมประเด็นของการประชุมกลุ่มย่อย